

*Єлизавета КАРПЕНКО,
студентка спеціальності 025 Музичне мистецтво
Національного університету «Чернігівський колегіум»
імені Т. Г. Шевченка.*

*Науковий керівник – Ірина КОНДРАТЕНКО,
кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри мистецьких дисциплін
Національного університету «Чернігівський колегіум»
імені Т. Г. Шевченка*

ПОЧАТКОВА ФОРТЕПІАННА ОСВІТА В КИТАЇ

Китай справедливо називають флагманом академічного музичного мистецтва. По-перше, це пов'язано з тим, що в країні серйозно опікуються талановитими дітьми та молоддю, яким пропонують усе найкраще. По-друге – винятковий престиж музичного мистецтва. Засоби масової інформації Китаю активно пропагують музичну освіту та культуру, держава інвестує значні кошти у їх розвиток, оскільки вважається, що цей сегмент економіки є найважливішим для просування країни та її іміджу в світі.

У мистецьких навчальних закладах Китаю виховуються піаністи-віртуози світового рівня. Китайці вважають себе нацією високих досягнень, а тому потреба бути першим понад усе стає потужним стимулом до зайняття високих посад і здобуття лауреатських звань. Проте, на відміну від європейців, для них емоційність виконання не є першочерговою і значно поступається технічній досконалості. Для того, щоб навчити піаніста відчувати, вони запрошують педагогів – в тому числі з України. На відміну від нас, у Китаї виступ викладача-іноземця з майстер-класом для дітей є звичним явищем. У кожному класі стоїть камера, ці заняття записуються, систематизуються й оприлюднюються на сайті навчального закладу.

У ХХІ столітті фортепіанна освіта в Китаї стає ефективним бізнесом, який дозволяє долучити до професійних занять значну кількість бажаючих. Китайський учень може обрати один із трьох варіантів: музична школа, приватні заняття з викладачем і тренінг-центри поглибленого навчання [5, с. 378]. Після проходження курсу кожен учень складає екзамen ABRSM, який визначає його рівень володіння інструментом. Ця аббревіатура розшифровується як Асоційована рада королівських музичних шкіл. Вона заснована 1889 року у Великобританії, пропонує іспити для виконавців на оркестрових струнних, духових та фортепіано більш ніж у 93 країнах світу і щорічно об'єднує понад 650 000 студентів [1].

У рамках статті згадаємо про основну методичну працю, яку використовують у Китаї для навчання піаністів-початківців. 2018 року відбулася прем'єра збірки п'єс для фортепіано під назвою «Китайська

музична колекція». Її з успіхом використовують і педагоги інших країн, які ставлять за мету ознайомити учнів з китайськими народними мелодіями та казковими персонажами. До збірки увійшли композиторські твори Лі Інхя («Панда», «Маленька мавпочка», «Павич»), Діня Шанде («Півень Лухуа», «Танець жаби», «Хованки»), обробки революційних («Юні піонери йдуть», «Пісні про продаж газет») та народних пісень різних регіонів Китаю – «Вишитий гаманець» (провінція Юньнань), «Мелодія лакея» (Шеньсі), «Збір квітів» (Сичуань). Твір «Квітковий барабан Феньян» (Аньхой) дає уявлення про традиційне китайське мистецтво «Цюй», яке одночасно є піснею і танцем [4].

Серед видатних композиторів-піаністів ми згадували Діня Шанде (1911–1995). Народився в Куньшані, провінція Цзянсу. З 1928 року навчався у Шанхайській консерваторії, де спочатку вивчав піпу (кит. 琵琶) – традиційний 4-струнний щипковий музичний інструмент типу лютні, а через рік – фортепіано. Пізніше був обраний професором цього закладу, керівником та віце-президентом кафедри композиції, а також третім та четвертим віце-головою Асоціації китайських музикантів. Відомі його твори для фортепіано, у яких органічно поєднані західні і східні мотиви: «Весняна прогулянка», Варіації на тему китайських народних пісень, токати «Радісна вістка» [2, с. 295].

Інший нами згаданий композитор, Лі Інхай (1927–2007) – уродженець Фушуня (провінція Сичуань). Це відомий композитор, теоретик, музичний активіст, професор та віце-президент Китайської музичної консерваторії. У різний час викладав композицію в Хуайньській, Шанхайській, Китайській і Центральній консерваторіях, Школі літератури і мистецтва Університету Чжун'юань, Південно-Центральній академії мистецтв армії. Також обіймав посади виконавчого директора Асоціації китайських музикантів, заступника директора Національного музичного комітету та Асоціації пекінських музикантів, віце-президента китайського національного оркестрового товариства. Автор праць «Налаштування національності Хань і її гармонія», «Практика аплікатури на п'ятитональному фортепіано», «П'ятдесят народних пісень для фортепіано» [3].

Як бачимо, початкова фортепіанна освіта Китаю є вельми цікавою у науковому плані. Вона самотня, але в той же час її здобутки відкриті світові, що відкриває перспективи для подальших досліджень.

Список використаних джерел

1. ABRSM : web-site. URL: <https://www.abrsm.org/en-gb>

2. Антошко М.О. Розвиток фортепіанної культури Китаю у XX столітті. *Молодий вчений*. №11 (75). 2019. С. 294–296.
3. Біографія Лі Інхая. URL: https://vhsagj.smartapps.baidu.com/pages/lemma/lemma?lemmaTitle=%E9%BВ%8E%E8%8B%B1%E6%B5%B7&lemmaId=5744157&from=bottomBarShare&_swebfr=1&_swebFromHost=heytabbrowser
4. Світова прем'єра збірки китайських пісень. URL: <https://baijiahao.baidu.com/s?id=1615287376215144329&wfr=spider&for=pc&searchword=%E5%93%AA%E4%BD%8D%E4%B8%AD%E5%9B%BD%E4%BD%9C%E6%9B%B2%E5%AE%B6%E4%B8%BA%E9%92%A2%E7%90%B4%E5%88%9B%E4%BD%9C%E5%84%BF%E7%AB%A5%E4%BD%9C%E5%93%81>
5. Сюнь Ї. Еволюція фортепіанної освіти в Китаї: аналіз соціокультурного впливу та перспектив розвитку. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2024. № 1. С. 374–379.

Олена КОЖУХ,

викладач-методист, завідувачка оркестрового відділу
Київської дитячої музичної школи №15 ім. В. Г. Щигловського

УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА КУЛЬТУРА: ВІД ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДО ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ НА СВІТОВОМУ КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ

Наше культурне середовище швидко змінюється і стає все більш різноманітним. Культурна різноплановість є важливою умовою людського суспільства, викликана транскордонною міграцією, культурними наслідками глобалізації, зростаючою взаємозалежністю між усіма регіонами світу, прогресом засобів комунікації. Усвідомлюючи необхідність збагачення української культури кращими взірцями світової класики, варто спиратися на поглиблення та розширення національного спадку. З огляду на те, що століттями російська імперія пригнічувала розвиток української культури, замовчувала досягнення науковців, літераторів, композиторів, культурних діячів українського походження, замінювала авторство творів українського етносу – це питання стає глибоко актуальним. Загально відомо, що Україна подарувала світові геніальних митців і педагогів – філософа Григорія Сковороду; видатного педагога, психолога, фахівця з дидактики та національного виховання Григорія Ващенко, який з 1945 року обіймав посаду професора педагогіки та психології філософського факультету Українського